

**KOMUNIKAT FSSM RP**  
**27 sierpnia 2021 r.**

**SKARGA KASACYJNA - PAŃSTWO PRAWA  
czy SĄDOWE BEZPRAWIE?**

**INFORMACJA PRAWNA**

**Dotycząca SKARGI KASACYJNEJ - jako nadzwyczajnego środka  
zaskarżenia prawomocnego wyroku sądu apelacyjnego  
jako sądu II Instancji**

Czym jest SKARGA KASACYJNA i jakie podstawy formalne warunkują jej wniesienie napisaliśmy już w:

- Komunikacie Informacyjnym z 31 marca 2021 r.
- Aneksie do niego z 15 kwietnia 2021 r.

Informacje tam zawarte pozwalają na zorientowanie się w podstawowych kwestiach związanych z wykorzystaniem tego środka zaskarżenia wyroków prawomocnych.

O ile pisaliśmy wcześniej o SKARDZE KASACYJNEJ głównie w kontekście Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego jako uprawnionego do jej złożenia, to teraz chcemy przedstawić tą kwestię **z pozycji skarżącego decyzję Dyrektora ZER, po negatywnym dla niego wyroku sądu apelacyjnego, jako sądu II i ostatniej instancji.**

Niestety odnotowujemy, na chwilę obecną jeszcze nieliczne, wyroki sądów apelacyjnych oddalające apelacje naszych Koleżanek i Kolegów od niekorzystnych dla nich wyroków sądów okręgowych lub uwzględniające apelacje ZER, tj. zmieniające korzystne wyroki sądów I instancji i oddalające odwołania skarżących od Decyzji Dyrektora ZER.

Obawiamy się, że orzeczeń takich może być więcej. Z posiadanych przez nas informacji wynika, że niechlubnie przoduje w tym Sąd Apelacyjny w Lublinie.

Analizujemy te wyroki i w swoim czasie skomentujemy ich motywy. Z pewnością nie będą to komentarze pozytywne dla wymiaru sprawiedliwości w takim wydaniu.

**W obliczu zaistniałej sytuacji represjonowanym nie pozostaje nic innego, jak rozważenie możliwości złożenia SKARGI KASACYJNEJ od niekorzystnego dla nich prawomocnego orzeczenia sądu apelacyjnego.**

Miejmy jednak świadomość, że istnieją określone ograniczenia, które utrudniają lub nawet uniemożliwiają złożenie tego środka zaskarżenia. O większości napisaliśmy w Komunikatach Informacyjnych wskazanych wyżej.

O innych napiszemy teraz, powtarzając po raz wtóry te, które uznajemy za fundamentalne.

1. Rzecz zasadnicza. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje tzw. „przymus adwokacki”. Oznacza on, że w **postępowaniu przed Sądem Najwyższym stroną (represjonowanego) musi reprezentować adwokat lub radca prawny**. Zastępstwo takie obejmuje nie tylko konieczność sporządzenia i podpisania SKARGI KASACYJNEJ, która ma być wniesiona, lecz także podejmowanie wszystkich czynności procesowych i występowanie w imieniu strony na ewentualnym posiedzeniu tego Sądu. Oznacza to, że SKARGA KASACYJNA wniesiona bez zachowania tego wymogu, nie sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego (adwokata lub radcę prawnego), zostanie odrzucona jako niedopuszczalna. **Co zrobić, jeżeli z powodu braku możliwości finansowych nie możemy ustanowić pełnomocnika z wyboru?** W takiej sytuacji można domagać się ustanowienia pełnomocnika procesowego z urzędu poprzez złożenie stosownego Wniosku (wzór- w załączeniu). Wniosek taki należy wnieść do sądu II Instancji, w naszym przypadku do odpowiedniego sądu apelacyjnego, który wydał wyrok w naszej sprawie.
2. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika procesowego z urzędu, zgłoszony po raz pierwszy w postępowaniu kasacyjnym, sąd przekazuje do rozpoznania sądowi I instancji, chyba że uzna wniosek za uzasadniony.

Do wniosku należy dołączyć Oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o swoim stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, które w miarę możliwości powinny być potwierdzone odpowiednimi dokumentami (np. odcinkiem renty, zaświadczeniem o zarobkach, wypełnionym drukiem PIT itp.) Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru (**formularz\_w załączeniu**). W formularzu Oświadczenia powinny być wypełnione wszystkie rubryki, a w przypadku, gdy wnioskodawcy nie dotyczy treść danego pola, należy nanieść stosowną wzmiankę lub przekreślić rubrykę. Ponadto przed wypełnieniem oświadczenia należy zapoznać się z pouczeniem na początku formularza. Wniosek jak i formularz urzędowy muszą być własnoręcznie podpisane przez wnioskodawcę. Złożenie wniosku jest wolne od opłaty sądowej. Na postanowienie sądu odmawiające ustanowienia pełnomocnika z urzędu przysługuje zażalenie. Zażalenie należy wnieść w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia o odmowie do sądu, który wydał to postanowienie.

O wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego sąd zwraca się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych, wydając stosowne postanowienie. Rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych, wyznacza adwokata lub radcę prawnego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 tygodni.

3. **Uwaga!** Możliwość zaskarżenia SKARGĄ KASACYJNĄ prawomocnego wyroku Sądu II instancji uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia (WPZ), będącej różnicą między wysokością świadczenia w należnej wysokości (w skali jednego roku) a wysokością świadczenia wypłacanego przez ZER od 1.10.2017 r. SKARGA KASACYJNA **jest niedopuszczalna w sprawach, w których WPZ jest niższa niż 10 tys. zł. (liczona *brutto*).**
4. **SKARGĘ KASACYJNĄ wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (w naszym przypadku do sądu apelacyjnego), w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia represjonowanemu wyroku z uzasadnieniem.** Jak wyżej wskazaliśmy robi to pełnomocnik z wyboru lub pełnomocnik ustanowiony z urzędu.

5. W SKARDZE KASACYJNEJ **można zarzucić sądowi II instancji jedynie:**

- naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie;
- naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

6. **Uwaga!** Jeżeli adwokat lub radca prawny, ustanowiony z urzędu, nie stwierdzi podstaw do wniesienia SKARGI KASACYJNEJ, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym [na piśmie] stronę (represjonowanego) oraz sąd, nie później niż w terminie 2 tygodni od dnia zawiadomienia go o wyznaczeniu. Do zawiadomienia tego dołącza sporządzoną przez siebie Opinię o braku podstaw do wniesienia SKARGI. Odnotowaliśmy już takie przypadki.

**Co wówczas?**

W takiej sytuacji, skarżący (jeżeli jakoś jednak znajdzie środki finansowe) może jeszcze ustanowić pełnomocnika z wyboru. Pełnomocnik ten, jeżeli po dokonanej przez siebie analizie akt sprawy dojdzie do wniosku, że podstawy SKARGI KASACYJNEJ jednak istnieją, będzie miał ograniczony czas na jej sporządzenie. Musi być zachowany wskazany wyżej 2-miesięczny termin na jej złożenie. Będzie on skrócony o czas pozostawania sprawy w dyspozycji niedoszłego pełnomocnika ustanowionego z urzędu, tj. o okres 2 do 3 tygodni. Oznacza to, że pełnomocnikowi z wyboru pozostanie ok. 5 tygodni na sporządzenie SKARGI KASACYJNEJ. To z pewnością wystarczy.

**Komisja Prawna FSSM RP**

---

**PS. Czy możliwe jest przygotowanie uniwersalnego wzoru SKARGI KASACYJNEJ?**

Rozważaliśmy taką możliwość, ale pomysł uznaliśmy za niecelowy. Jego realizacja nie przyniosłaby zainteresowanym spodziewanych korzyści.

**Po pierwsze,** jak wyżej wskazaliśmy, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje „przymus adwokacki”. Oznacza to, że tylko ustanowiony pełnomocnik procesowy (z wyboru lub z urzędu), po zapoznaniu się z konkretnym wyrokiem sądu apelacyjnego (a każdy jest inny), będzie mógł dokonać miarodajnej oceny prawnej dopuszczalności i zasadności SKARGI KASACYJNEJ a także opracować rzeczowe zarzuty wobec skarżonego wyroku. Z naszej pozycji nie jest to możliwe.

**Po drugie,** jeżeli uzna, że SKARGA KASACYJNA ma sens i szanse powodzenia, wówczas – co oczywiste – sam przygotowałby jej tekst, nie koniecznie dzieląc nasz punkt widzenia i argumentację przedstawioną w uniwersalnym wzorze takiej SKARGI, co oczywiste przygotowany wcześniej bez znajomości skarżonego wyroku i jego uzasadnienia.